

Miljöbalken

Miljöbalken består av en sammanslagning av 15 av de tidigare gällande lagarna på miljöriktens område. Bland dessa lagar kan nämnas miljöskyddslagen, naturvårdslagen, naturresurslagen, vattenlagen, lagen om kemiska produkter, renhållningslagen och hälsoskyddslagen. Med stöd av miljöbalken har en mängd förordningar och föreskrifter utfärdats.

Miljöbalkens mål och tillämpningsområden

Miljöbalkens mål är att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl.

Miljöbalken ska tillämpas så att

- människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan
- värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas
- den biologiska mångfalden bevaras
- mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas och
- återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås.

Struktur

Miljöbalken består av sju delar. Den första delen (kapitel 1-6) innehåller tillämpningsområde, övergripande regler och bestämmelser som gäller för alla områden där miljöbalken är tillämpbar. Här finns bl.a. de allmänna hänsynsreglerna och regler för miljö kvalitetsnormer och miljökonsekvensbeskrivningar med. Den andra delen (kapitel 7 och 8) innehåller regler för naturvård, till exempel regler för strandskydd och olika former av reservat. Den tredje delen (kapitel 9-15) innehåller regler för olika former av verksamheter, till exempel regler för täkter, genteknik och kemiska produkter. Den fjärde delen (kapitel 16-25) behandlar förfarandet vid prövning av olika ärenden och tillstånd. Den femte delen (kapitel 26-28) innehåller regler för tillsyn, om avgifter och tillträde. Den sjätte delen (kapitel 29 och 30) innehåller brottsbeskrivningar, straffsätser och sanktionsavgifter.

Slutligen innehåller den sjunde delen (kapitel 31-33) regler om ersättningar, skadestånd och försäkringar.

Miljöbalkens hänsynsregler 2 kapitlet

Hänsynsreglerna i miljöbalken är centrala och gäller alla verksamheter eller åtgärder som ligger inom miljöbalkens tillämpningsområden.

1 § Bevisbörderegeln - Baseras på försiktighetsprincipen. Den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska använda försiktighet för att förebygga och hindra negativ miljöpåverkan.

2 § Kunskapskravet - Utövaren ska skaffa sig relevant kunskap om sin verksamhet och huruvida den påverkar människans hälsa eller miljön.

3 § Försiktighetsprincipen - Skyddsåtgärder ska vidtas för att förhindra att den påverkar människans hälsa eller miljön. I yrkesmässig verksamhet ska bästa möjliga teknik användas.

4 § Produktvalsprincipen - Varor som är farliga för miljön skall, om möjligt, ersättas med bättre alternativ.

5 § Hushållning och kretslopp – Alla ska hushålla med råvaror och energi samt återvinna och återanvända. Förnyelsebara energikällor ska användas i första hand.

6 § Lokaliseringsprincipen - Val av plats ska ske med hänsyn till ändamålet med minsta påverkan på människans hälsa eller miljön.

7 § Skälighetsregeln - Om det inte är rimligt att följa § 2-5 samt § 6 ska skyddsåtgärders nytta särskilt granskas i förhållande till kostnader.

8 § Skadeansvaret - Förorenaren ansvarar för skadad miljö och ska ersätta eventuell skada.

9 § Stoppregeln - Om verksamheten orsakar stor skada på människors hälsa eller miljön, men följer tidigare paragrafer, får den inte bedrivas. Endast regeringen kan bevilja undantag från stoppregeln.